

ปู่เจ้าลาวจก

ในตำนานสิงหนวัติ และพงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแสน กล่าวถึง **เจ้าลาวจก** หรือเรียกอีกนามว่า **ปู่เจ้าลาวจก** ว่าเป็นหัวหน้าชาวพื้นเมืองเดิมแถบเมืองโยนกเชียงแสน เป็นชาวมลิกขุ (ละว้าหรือลาว) ตั้งชุมชนเป็นแหล่ง ๆ ตามแนวภูเขา ในตำนานสิงหนวัติ กล่าวว่า อยู่ในช่วงมหาศักราช ๑๗ปี -กค ใจ (ปีชวด

ในบางตำนานเรียกว่า ปู่เจ้าลาวกู่ก และชื่อปู่เจ้าลาวจก เพราะมีจก (หรือจอบ) ขุดดินมากกว่า ๕๐๐ เล่ม ขึ้นไป สำหรับแจกจ่ายให้ไพร่พลได้ทำการเกษตร ปู่เจ้าลาวจกอาศัยอยู่ยังคอยสามยอด หรือคอยสามเส้า (คือคอยท้าวอยู่ทิศเหนือ คอยย่าเฒ่าอยู่กลาง คอยดินแดง หรือคอยปู่เจ้าอยู่ทิศใต้) คอยหมูนี้นี้ต่อมาเรียกว่า "คอยตายเป็นตะ" หรือคอยตุง (คอยธง) อยู่ทิศเหนือของเมืองโยนกเชียงแสน ระหว่างแดนรอยต่อกับเมืองเชียงตุง เรียกคอยที่อยู่ทิศเหนือว่าคอยท้าว เพราะเป็นทางขึ้นลง เป็นแหล่งซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าของไร่ ระหว่างพวกลาวจกกับพวกขอม ชาวเมืองจึงเรียกคอยลูกนั้นว่า คอยท้าว กลายมาเป็นคอยท้าว ส่วนคอยลูกกลาง ที่เรียกว่า คอยย่าเฒ่า เพราะเป็นที่อยู่ของย่าเฒ่า หรือภรรยาของปู่เจ้าลาวจก ส่วนตัวปู่เจ้าลาวจกเองได้้อยู่ยังคอยดินแดง หรือเรียกว่าคอยปู่เจ้า ครั้นต่อมาเป็นที่ประดิษฐานพระมหาศูปุ บิเวณพระศูปุ นั้นหมายเขตด้วยธง ตะขาบใหญ่ คนทั้งหลายจึงให้ชื่อต่อมาว่า คอยธงหรือคอยตุง บางตำนานเรียกว่า เกตุบรรพต

(ไข่มุก อุทยาวลี เรียบเรียงจากพงศาวดารโยนก ภาค ๒, ตำนานสิงหนวัติกุมาร, ประชุมตำนานลานนาไทย)

ที่มาของข้อมูล

“ปู่เจ้าลาวจก.” 2546. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ: 14 ตุลาคม. จาก
<http://www.lannaworld.com/person/laochok.htm>